

1937. FEB. 17.
ARRESTE

Ára 10 fillér

MAGYARORSZÁG

XLIV. évfolyam, 39. szám
Budapest, 1937.
február 18 csütörtök

FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

Telefonszámunk:
1-455-59-50 sorozat/
1-464-19-17 sorozat/

Halálraítéltek Malagában egy magyar újságíró

Viharos jelenetek közben tárgyalta a Ház a MOVE ügyeit

Mojzes János adatokat tett le a Ház asztalára a MOVE szélsőséges szervezkedéséről

Darányi válaszolt a MOVE-interpellációkra

A képviselőház mai ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg Sztranyavszky Sándor elnök. Folytatták az ajánlasi javaslat vitáját.

A régi dal

Buchinger Manó beszélt elsőnek. Potemizált Antal István tegnapi beszédével, majd kijelentette, hogy nem nagyon bíztatok a miniszterelnök tegnap mondott szavai. Ezt a politikai dalt 40-50 éve hallgatjuk ebben az országban. A választójogi javaslat évek óta megoldatlanul fekszik, csak toldozgatják-foltozgatják, aminek a becsületes reform szempontjából semmi értéke sincs. A jobboldal a legszélsőbb demagógia eszközeivel bujtogatja az országot s a kormány ilyenkor negyedgrammos politikai aszpirinnal akarja gyógyítani a súlyos politikai bajokat.

Beszédét többször viharos zaj szakította félre a jobboldalról. Ezután arról beszélt a szónok, hogy kauciót követelnek a jövőben, mondván, hogy Angliában is van kaució. Pedig eddig nálunk az volt a helyzet, hogy csak a főpincérektől szedtek kauciót, hogy meg ne szökjenek a lözönggal.

Néhány viharos replikázás után lecsendesült a kaució körül támadt vihar és Buchinger Manó ezután a külföldi bíraskodásról beszélt. Beszédét azzal fejezte be, hogy ez a törvény csak toldozás és foltozás, amely ellen harcolni kell. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Sztranyavszky Sándor házelnök ezután napirendi javaslatot tett. Indítványozta, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap, csütörtökön délelőtt tíz órai kezdettel tartásák meg. A Ház az elnöki indítványt egyhangúlag tudomásul vette. Majd az interpellációkra került sor.

Az elnök először Esztergályos Jánost szólította, de ő halasztást kért interpellációjának elmondására.

Mit csinál a MOVE?

Mojzes János volt így az első interpelláló. Azzal kezdi, hogy azt a kérést, amelyet szóvá kíván tenni a Házban, több kormánypárti képviselőtársam is szóváltotta már a miniszterelnök előtt, aki értesülése szerint a MOVE szervezkedésének ügyét ki is vizsgálta.

— Első kérdésem: van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy a Darányi-kormány megalakulása óta, amióta a diktatórikus pártszervezési módszer megbukott a NEP-ben, a Marton Béla vezetése alatt álló társadalmi egyesület az ország egyes részein közigazgatási tisztviselők bevonásával feltűnő módon szervezkedik?

— Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy a MOVE alakulatok megszervezésében a közigazgatási tisztviselők mellett főleg a NEP-ből kitelepített élharcos garnitúra tevékenykedik. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy a MOVE jelszava és cégére alatt a legutóbbi hónapokban az ország egyes vidékein megindult szervezkedés a közvéleményt a legteljesebb mértékben nyugtalanítja, mert a MOVE jelszava alatt az egyesület alapszabályaiával ellentétben politikai jellegű propaganda és szervezkedés folyik, olyan politikai célok és hatalmi törekvések érdekében, amelyek az ország alkotmányos rendjével nem egyeztethetők össze.

— Hajlandó-e a belügyminiszter úr a közvélemény megnyugtatója és a MOVE alapszabályszerű működéséhez fűződő nagy nemzeti érdek megóvása érdekében a MOVE-t eredeti rendeltetésének, illetőleg alapszabályszerű feladatainak teljesítésére szorítani és a politikai jellegű propagandától, szervezkedéstől eltiltani. Mint-hogy pedig a MOVE a jelenlegi vezetés mellett erre semminemű garanciát nem nyújt, hajlandó-e a belügyminiszter úr gondoskodni arról, hogy a MOVE egyesület olyan egyének irányítása alá kerüljön, akiknek személye elegendő biztosíték arra, hogy az egyesület működése a jövőben mentes maradjon a pártpolitikai céloktól és különösen az alkotmányos renddel ellentétes törekvéseknek szolgálatától? Ellenkező esetben hajlandó-e a belügyminiszter úr eltiltani a közigazgatási tisztviselőket attól, hogy a MOVE szervezésében résztvegyenek, illetőleg tevékenykedjenek?

A két program

— Amióta a Darányi-kormány megalakult és a magyar politika legfőbb irányítását a jelenlegi kormányelnök úr vette át, azóta a belpolitikai életben általános meggyugvás volt észlelhető.

— Azt a fokozódó bizalmatlanságot, amely különösen a Gömbös-kormány utolsó idejében mindinkább erőt vett a közvéleményen, a megértés szelleme és a kölcsönös munkálkodásra való készség szelleme váltotta fel.

Vitéz Árpád: Most kezdik rontani. Mojzes János: Annál csodálatosabb volt ez, mert a Darányi-kormány

tagjai végeredményben kevés kivétellel ugyanazok a személyek, akikből a megelőző Gömbös-kormány is állott. A program, amelyet a miniszterelnök úr ismertetett, szintén csaknem szó szerint azonos volt elődje programjával. A megelőző kormányok tulajdonképpen két programja volt: volt egy, amelyet hirdettek, de amelyből nagyon kevés valósult meg és volt egy, amelyet nem hirdettek ugyan, de amelyből, sajnos, annál több valósult meg. Különösen sok kifogás hangzott el a közvéleményben a Gömbös-kormány alatt a pártszervezés módszere ellen. (Zaj)

Vitéz Árpád: A mi belső ügyünk. Surgoth Gyula: De mortuis nihil nisi bene.

Dinyés Lajos: Meghaltak az élharcosok?

Mocsary Dániel: Eppen úgymegvanunk ma is a szervezetek.

Dulin Jenő: Elég baj az.

Báró Berg Miksa: Majd a miniszterelnök úr megmondja, hogy megmaradnak-e?

Dinyés Lajos: Este kiveszik és az éjjeliszekrényre teszik a műfogakat. (Zaj.)

Mocsary Dániel: Nem lesznek műfogak.

Kitör a vihar

Mojzes János: Ez a pártszervezési módszer belevitte a pártoskodást a közigazgatásba. Ez a pártszervezési módszer megteremtette az első és másodosztályú állampolgárok intézményét. (Nagy zaj a jobboldalon.) Ez a pártszervezés, a nemzeti egység megvalósítása helyett két részre osztotta a társadalmat: kegyencekre és elnyo-

mottakra. A csendőrséget is felhasználták pártpolitikai célokra. (Zaj a jobboldalon.)

Dinyés Lajos: Lásd a bírósági ítéleteket.

Mojzes János: Ahelyett, hogy a csendőrséget a törvénytelen ségek üldözésére használták volna fel, sok esetben törvénytelen ségek elkövetésé-

re, törvénytelenek megvédésére használták fel.

Óriási zaj a jobboldalon. Perecek tart a láрма.

Peyer Károly (a szélső jobboldal felé): Benne van a közigazgatási bíróság ítéleteiben mindez.

Kell-e furakodni?

Mojzes János: Marton Béla, a NEP volt főtitkára különböző színű bizalmas utasításaiban azt írta az elharcosoknak, hogy mindenható be kell furakodniuk.

Marton Béla: Nem igaz
Dinnyés Lajos: Olvastuk a bizalmas utasítást.

Marton Béla: A sajtóból olvasták.
Dinnyés Lajos: A kezemben volt, láttam. (Nagy zaj.)

Mojzes János: Belevitték a pártpolitikát az egyes társadalmi intézményekbe is. Marton Béla és környezete hirdette a totalitást elvét.

Moosy Dániel: Senki sem hirdette.

Dinnyés Lajos: Letagadják?

Mojzes János: Hirdették a Führer-élv jogosultságát. (Tiltakozó közbekiáltások a szélsőjobboldalról.)

Dinnyés Lajos: Már szegénylik? Aki hirdette, az senki volt?

Marton díszőrsége

Mojzes János: Mióta Darányi Marton Bélát felmentette a NEP főtitkárságától, azóta feltűnően szervezkedik az ország egyes részein a MOVE. A jegyzők agyon gyöttrik a lakosságot a MOVE-ba való belépéssel. Üldözik azokat, akik nem akarnak ennek az alakulatnak a tagjai lenni. (Nagy zaj.) Ki ellen, mi ellen szervezkednek az urak? Az ősszel Baján járt Marton Béla. Rendes puskával felszerelt MOVE-őrség strázsált neki.

Dinnyés Lajos: Őrszemek álltak Baján a szálloda előtt.

Olyan nagy a zaj, hogy csak mondatfoszlányokat hallani.

Mojzes János: A közvéleménynek van köze ahhoz, hogy amikor úgy látszik egy gyékényen áruknak a MOVE és a nyilaskeresztesek, amikor nem tudhatjuk, hogy a MOVE tagjai nem állnak-e majd a nyilasok élére...

További szavai elvesznek a kitérő nagy zajban.

Dulán Jenő: A MOVE ne politizáljon, legyen hazafias egyesület.

Haám Artúr: A keresztény alakulatokat ki kell irtani, ugye?

Az elnök hoszasani csenget, csak nehezen tudja helyreállítani a rendet.

Mojzes János: Fontos volna annak a kérdésnek a tisztázása: kinek a megbízásából szervezik a köztisztviselők a MOVE-t?

Darányi Kálmán miniszterelnök általános figyelem és csend közepette áll fel helyéről. Kijelenti, hogy **Szedes János** ugyancsak interpellációt jegyzett be a MOVE-ről, majd **Szedes** interpellációja után adja meg a választ mindkét MOVE-interpellációra.

Horváth Ferenc a pénzügyminiszterhez interpellál az egyszerű emberek lakások adómentességének ki terjesztéséről.

Takács Ferenc ugyancsak a pénzügyminisztert interpellálta a lisztforgalmi adó eltörléséről és a malom ellenőrök tevékenységéről. **Kétezer malomellenőr** ellenőrzi a lisztforgalmi adót. A büntetésekből százalékot kap

Székszorulásnál, felfúvódásnál, légzési zavarnál, szívdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy két pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felhívja s tisztázza fejet és nyugodt alvást teremt.

nak és ez ambíciójukat nagyon megnöveli. Az ellenőrök mindenkiben csalót látnak. Ne úgy támogassák a mezőgazdaságot, hogy a legnyomortabb kis egzisztenciákkal fizetessék meg azt a támogatást, ami voltaképpen nem is a szegény mezőgazdasági munkásoknak, hanem a nagybirtokoknak jut.

Fábián segélyt kér a papoknak és tanítóknak

Fábián Béla a családos papok ál-

Hóman: „Nem lesz többé állástalan tanító Magyarországon“

Hóman Bálint kultuszminiszter nagy figyelem közepette válaszolt Fábián Béla interpellációjára.

— Tisztában vagyok a falusi lelkeszek gazdasági helyzetének nehézségeivel. Az a falusi lelkesz, aki a maga egyházközségében nem kap elég illetményt, állami juttatást is élvez. Ezt az úgynevezett állami kiegészítést az 1898–1899-i törvény 1600 koronában állapította meg. Ezt mi teljesen valorizáltuk, szóval ugyanezt kapják kiegészítésként a protestáns lelkeszek, mint amit békeidőben. 1913-ban még egy nyugtatást szavaztak meg a lelkeszeknek, a korpótlékot, ami körülbelül 1200–1400 koronát tett ki. Ezt a korpótlékot sajnos a pénzügyi helyzet nem engedte teljesen valorizálni, úgyhogy csak 49%-át valorizálták.

A lelkeszek családi pótlékot ugyanannyit kapnak, mint amennyit az állami tisztviselők. Sajnos, én is tudom, hogy ez nem elég, de egy jelentős gazdasági javulás esetén emelni lehet a pótlékot az állami tisztviselőkével együtt. Mindenesetre bejelentem, hogy a pénzügyminiszterrel már érintkezésbe léptem, a protestáns lelkeszek anyagi helyzetének javítása érdekében.

— Természetesen ez csak a pénzügyi lehetőségek szabályai és korlátai között lehetséges. A rossz gazdasági helyzet az oka annak, hogy a lelkeszek a falu szegényei közé tartoznak.

— Viszonylag a tanítók jobb

helyzetben vannak. Viszont a tanítók állami ellátás alá tartoznak, nem úgy mint a lelkeszek, akikről való gondoskodás nem egészen az állam hivatalos kötelességei közé tartozik, hanem az egyházközség kötelessége.

— A lelkeszek nem tudják gyerekeiket rendesen neveltetni, még úgy sem, ahogy a szegényebb gazdák neveltetik. Kérem a miniszter urat, adjon megnyugtató választ ezekre a kérdésekre.

helyzetben vannak. Viszont a tanítók állami ellátás alá tartoznak, nem úgy mint a lelkeszek, akikről való gondoskodás nem egészen az állam hivatalos kötelességei közé tartozik, hanem az egyházközség kötelessége.

— Az állástalan tanítók helyzetének javítása érdekében állandó intézkedések történtek. Ha a pénzügyi programba be tudom illeszteni, kijelenthetem: nem lesz többé állástalan tanító Magyarországon. Most azért nevelünk tanítókat, hogy az iskolákat szaporíthassuk majd és oda a tanítókat elhelyezhessük.

A tanítónők sorsa

— A tanítónők elhelyezéséről nem tudok megnyugtató választ adni. Évtizedekig nem tudunk rólok gondoskodni. Ezzel kapcsolatban azonban bejelentem, hogy az új leányiskolatiszti alapításáról folynak a tárgyalások. Amíg ez meg nem alakul, addig a tanítónők valamilyen más úton próbálnak elhelyezkedni, más állást kapni, esetleg férjhez menni.

Fábián Béla: Tudomásul veszem a miniszter úr válaszát, de abban az esetben, ha tudja, hogy az állástalan tanítónők nem fognak állást kapni, akkor miért nem akadályozza meg azt, hogy a tanítónőképzők ontsák a tanítónőket?

Hóman kultuszminiszter: Ezt akárom elérni az új leányiskolatiszti.

Mi lesz a kubikosokkal

Andoházy Kasnya Béla mondotta el ezután interpellációját. Trianon előtt csak az *Alföldön* volt kubikos. Ezekből jó szakmunkások fejlődtek. Európa minden részébe hívták őket, ahol vasút-, hid- vagy gátépítés volt. Nevet szerzett magának a magyar kubikos. Trianon után a munkaterületek szétszóródtak és amíg Trianon előtt egészen új falvak keletkeztek abból a pénzből, amit a kubikosok külföldről hazahoztak, addig a trianoni béke után a kubikosok helyzete egyre rosszabbodott. *Negyvenézer kubikos* van, akivel szemben nem történt semmi intézkedés, csak 1926-ban, amikor a földművelésügyi miniszter egymillió pengőt juttatott a földmunkások szervezetének, amit az OKH használt fel.

Farkas István: A bürokrácia megette, elharcosok, az igazgatók!

Buchinger Manó: Ötmillió ember éhezik.

Andoházy Kasnya Béla: Arra kérem a miniszter urat, állapítsa meg a *minimális munkabért*.

Vasúti kedvezményt kért a kubikosok számára.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter a miniszterelnök és a pénzügyminiszter megbízásából válaszolt **Andoházy Kasnya** interpellációjára.

— *A világháború előtt* — mondotta — kubikosaink a határokon túl is találtak munkaalkalmat. Az összehozás óta ez a lehetőség megszűnt,

A kormányzat az elmúlt évben egy-millió munkanapot tudott biztosítani, ez év tavaszára már 600.000 munkanap van biztosítva. Az új repülőtér építése, a csepeli kőművek munkálatai és egyéb munkák állnak rendelkezésre.

— A munkabérek nem túlságosan nagyok, de az utóbbi munkálatainknál már számottevő emelkedést látunk. A kubikos-keresetek minimalizálása csak akkor történhetik meg, ha a kubikos-munka bizonyos iparágakhoz esatlakozik. Ez esetben a minimalizálásnak semmi akadálya sincs. Az inségmunkának tényleg megvolt az a hátránya, hogy az egyes vidékeken lenyomta a munkabéreket. Ezen azonban tudunk segíteni. Eddig 1000 községben történt meg a munkabérek megállapítása. A miniszterelnök utasította a gazdasági felügyelőket, hogy a munkabérek kérdését állandóan tartsák szem előtt. Szükséges, hogy a kubikosoknak munkaalkalmat adjunk. A közszállításoknál a legszigorúbban ellenőrizzük a munkabérek betartását.

Andoházy Kasnya Béla viszonylása után a Ház a miniszter válaszát tudomásul vette.

Némethy Vilmos első interpellációját a földművelésügyi miniszterhez intézte az erdők által beárnyékolt kisgazdabirtokok kártalanítása tárgyában.

Marschall Ferenc földművelésügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy méltányolja azokat a szociális szempontokat, amelyeket Némethy említett. Az erdőigazgatóságok segítségével közbenjárt a földművelésügyi kormány, hogy az érdekeltek között megfelelő barátságos megegyezést hozzon létre.

A Ház a választ tudomásul vette. **Némethy Vilmos** második interpellációját a belügyminiszterhez intézte a határmenti községek *éjjeliőr-szolgálati* visszasságai miatt.

Mikecz Ödön belügyi államtitkár válaszolt az interpellációra és a választ **Némethy Vilmos** felszólalása után a Ház tudomásul vette.

Lázár Imre interpellált a földmunkások vasúti menetdíjkedvezményének ügyében. — **Andaházy** már kimerítette ezt a kérdést, — mondotta — csak azt kérdezi, mi az oka annak, hogy 200.000 földmunkás van és csak azok kapnak vasúti kedvezményt, akik szövetkezetben vannak.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter válaszolt **Lázár Imre**nek:

— **Tévedésben** van a képviselő úr a kedvezmények ügyében, mert nem feltétele a kedvezménynek, hogy földmunkás a szövetkezet tagja legyen. Ha öt földmunkás egy helyről egy helyre utazik munkáért, hatósági igazolvány alapján feltétlenül megilleti a félár.

Lázár Imre tudomásul vette a miniszter válaszát.

„Egyes rendőrhatalmaktól túlkapásai“

Propper Sándor viharokkal fűszerezett első interpellációját következett *egyes rendőrhatalmaktól túlkapásairól*.

— Konkrét eset kapasan kell foglalkoznom rendőri túlbuzgóságokkal, — kezdte **Propper Sándor**. — Sajnálatos állapotot látok meg, hogy a *Darányi-kormány alatt* még rosszabb lett ebből a szempontból a helyzet.

— **Nem hiszem**, hogy a miniszterelnök *intenciója* lenne ez. Éppen ezért tartom meg interpellációm. Nagyon szükségesnek tartanom: állítsák vissza a békebeli állapotokat *rendőri szempontból*. Jogi anarchiába süllyedtünk.

— **A kevés szabadságjogoknak** is már csak a *foszlányai* maradtak meg. Néhány rendőrtiszt van, aki saját érzelmei szerint jár el, nem pedig a törvény szerint. A képviselő korlátozva van működésében. Például nem enged meg, hogy a *Vigadóban* tartsunk gyűlést, azt mondják, hogy jó nekünk

AZ EST-IBUSZ húsvétli cserevonatai:

Husvétli utazásaink iránt megnyitva nagy érdeklődés miatt felhívjuk az azokon résztvevő szándékozókat, hogy irodánkban jelentkezésüket minél előbb leadni sziveskedjenek, m.után késői jelentkezés esetén igen könnyen előfordulhat, hogy a kívánt helyen és szállatok kategóriában már nem lesz módunkan helyet biztosítani.

Az *Est-IBUSZ* utazások pártatlanul gondos előkészítése és a legnagyobb szakértelemmel történő lebonyolítása biztosítja, hogy minden résztvevőnk a legteljesebb megelégedéssel és kellemesen eltöltött husvétli tölés emlékekkel tér vissza.

Utazásaink részleteit lapunk más helyén közöljük.

Összes utazásaink a Magyar Nemzeti Bank vonatkozó engedélyje alapján indulnak.

a Tattersall is. A munkásságot nem lehet a cigánysorba utalni.

Festetics Domonkos: Ugyan kérem, ki törődik ezzel?

Propper Sándor: A nyilaskeresztesek mehetnek akárhová.

Propper Sándor: Most áttérek interpellációm tulajdonképpeni tárgyára. Vasárnap Újpesten beszámoló gyűlést tartottam. Ott volt 200 hallgató, öt képviselő, 40 rendőr, egy rendőrautó.

Tank, sarló, macesz

Mocsáry Dániel: És két tank!

Kéthly Anna: Majdnem igaza van.

Propper Sándor: Félórára beszéltem, utánam Peyer Károly beszélt, aki rámutatott a választójog lehetetlenségeire.

Festetics Domonkos: Sarló és kalapácsal.

Györki Imre: Noná, macesszal!

Propper Sándor: Peyer Károly ezt a kifejezést használta: *politikai gólya*. A rendőrtiszteknek, úgylátszik, nem tetszett ez a kifejezés, talán valamelyik barátjára értette és megvonta a szót Peyer országgyűlési képviselőtől. Nem tudunk már mit csinálni. Amíg a nyilasok szabadon rágalmaznak, gyanúsítják az embert...

Darányi: „Ha tudomásomra jutna, megtorolnám“

Darányi Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter nyomban válaszol az interpellációra.

— Nincs tudomásom arról, hogy egyes rendőrhatalóságok, illetve rendőrtisztek pártszempontok szerint járnának el a népgyűléseken. Ha ilyen eset tudomásomra jutna, azt megtorolnám. A szociáldemokrata párt újpesti gyűléseinek részleteit nem ismertem, ezért beszereztem az adatokat.

— Csóka rendőrkapitány megvonta a szót Peyer Károlytól, később pedig feloszlatta a népgyűlést. Ennek az volt az előzménye, hogy Peyer beszédében többek között azt mondta, hogy a szociáldemokratáknak háromszor annyi kell egy mandátumhoz, mint egy NEP-párti hólyagnak.

— Ahá! Ahá! — hangzik kórusban a jobboldalon.

Óriási zaj támad a jobboldalon, a baloldaltól Horváth Zoltán hangja süvít ki:

— Kenyeres-Kaufmann talán nem volt hólyag?

Darányi Kálmán: A rendőrkapitány felkérte a gyűlés elnökét, hogy figyelmeztesse Peyert, hogy ilyen kifejezéseket ne használjon. Az elnök szabályszerűen figyelmeztette is Peyert, hogy tartózkodjék ilyen kifejezésektől, mire Peyer a hatósági biztos felé fordulva megismételte előbbi kifejezését és azt mondta: »Igenis állítom, hogy még nagyobb hólyag!«

A jobboldalon tomboló lármát tör ki.

— Nohát! Nohát! — kiáltozzák a szélsőjobboldali képviselők.

Percekig tartó óriási lármát után a

Óriási vihar tört ki erre a kisczardapárton.

Dulin Jenő: Gyanúsítanak, rágalmaznak.

Propper Sándor: A nyilasok kijelentették, hogy az egész kisczardapártot, szociáldemokrata pártot, liberálisokat, mindenkit, aki a baloldalon van, egy zsákba kellene varrni és a Dunába dobni.

„Csirkefogók, disznók!“

Rakovszky Tibor: Csirkefogók! Disznók! Arcátlan gyanúsítók! Eckhardtra azt mondták, hogy 50.000 pengőt kapott a karteletől! (Felmutatja az aktatáskát.) Itt van benne a levél. Majd elintézzük mi ezeket.

Óriási vihar az ellenzéken.

Mojzes János: A MOVE-barátság. A MOVE társai a nyilasok.

Farkas István felhevülten kiált Szabó István felé:

— Maga a barátja a rendőrtiszteknek. Mi már tudjuk, *Politikai gólya!*

Propper Sándor: A rendőrhatalóságot köli a törvény, köteles a törvénynek engedelmessé válni, nem pedig a saját érzelmei szerint eljárni. Kérem a belügyminiszter urat, adjon megnyugtató feleletet.

miniszterelnök végre ismét szóhoz jutott.

— Peyer Károly a szó megvonásának nem engedelmessé válni, tovább beszélt, mire a hatósági biztos a gyűlést feloszlatta.

Ismét nagynehezen áll helyre a nyugalom az ülés terében és ekkor Darányi miniszterelnök folytatja:

— Hajlandó vagyok intézkedni, hogy hasonló dolgok ne fordulhassanak elő. Erre már meg is adtam a választ beszédem elején. Hogy utasítást adjak, hogy olyan rendőrkapitányokat küldjenek ki, akik megőrzik pártatlanságukat, ezt feleslegesnek tartom, mert a rendőrtiszteknek kötelességük tudni, hogy miképpen kell eljárniuk. (Eljenzés jobbról.)

Ujabb utasítást éppen ezért nem szándékozom kiadni. Ha mulasztás terhelné valamely rendőrtisztséget, az ellen mindig hajlandó leszek eljárni. (Taps a jobboldalon.)

Propper Sándor viszonzóválaszában a miniszterelnök válaszához első részét tudomásul veszi. A miniszterelnök — mondotta — »a hólyaggal« nem mondtott újat. (Harsogó derűtlenség a jobboldalon.) Ezt a kifejezést Peyer Károly nem ismételte meg. Ha a jelentésében Csóka rendőrkapitány mégis beírta, akkor nem irt igazat.

Ekkor ismét nagy zaj tör ki. A jobboldalról gúnyosan kiáltoznak a szociáldemokraták felé:

— Csak önök írják igazat.

Propper Sándor: Nem az első eset Csóka részéről. Csóka már számtalan esetben élt vissza a rábízott hatalommal.

Óriási zaj támad, az elnök percekig eszenget.

Végül Propper kijelentette, hogy a válaszában második részét nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul vette.

Szeder a MOVE védelmében

Szeder János interpellált ezután a belügyminiszterhez a MOVE-t ért gyanúsítások és vádaskodások tárgyában. (Beszédét három miniszter, Darányi, Bornemisza és Hóman fi-

gyelte a teremben. Bethlen István is bent tartózkodott, a karzatokon nagy tömeg zsúfolódott össze.)

Látogassa meg a tavaszi

PRÁGAI NEMZETKÖZI EXPORTVÁSÁRT

1937 március 5—14 A csehizlovak ipartermékek legjobb bevásárlási forrása.

Szeder János: A MOVE elleni gyanúsítások és vádaskodások komoly kárt okoznak. Addig beszélük a leányzóró, hogy nem ártatlan, míg mindenki elhiszi róla, hogy *valami defektusa van*. Mojzes János interpellációja tücsököt-bogarat hozott össze.

— Tudjuk, hogy *nincs bizalmas utasítás* a MOVE szervezeteihez. Miért nem mutat be ezekből csak egyet is Mojzes? A MOVE-t régebben osztották be hét kerületbe, még Bajcsy-Zsilinszky elnöksége idején. A MOVE nem érdemli meg ezeket a támadásokat, legkevésbé a kisczardapárt részéről.

A MOVE teljesítette kötelességét, hősiessé küzdött a szabadságharc ellen.

Fabián Béla: Nagy hősiesség!

Szeder János: A marseillesi királygyilkosság alkalmával a MOVE védte meg a társadalmat a gyanúsításoktól. Mojzes János nem tett jót a nemzeti gondolatnak ezzel az interpellációjával. Csak azért maradt meg a MOVE a háború után gombamódra szaporodó pártok között, mert a pártpolitikát kizárta. (Helyeslés a kormánypárt.) Nem lehet politizálni a MOVE-ban.

— A MOVE-ban a politikai pártok *legszélsőségesebb ellentétei* találkoznak.

— Szociáldemokratapárti igazolvánnyal rendelkező tagjai is vannak a MOVE-nak. Szemünkre vetik, hogy a MOVE-ban *közigazgatási tisztviselők tevékenykednek*. Mutasson Mojzes olyan nemzeti alapon álló egyesületet, ahol nincsenek közigazgatási tisztviselők.

Politika és tánciskola

— Voltak is, vannak is *politikai jellegű összejövetelek* a MOVE-ban.

Nagy vihar tör ki az ellenzéken.

— Na látja, miért nem monda ezt rögtön? — kiáltották.

Felkiáltások a kormánypártban: Tánciskola is volt.

Dinnyés Lajos: Ott táncoltatták Kozmát is. (Nagy derűtlenség.)

Szeder János: A MOVE székházában különböző politikai gyűlések is voltak. Eckhardt is gyűlésezett, Ernst is.

— Jöhetnek olyan idők, mint 1918-ban. A MOVE-t *pártpolitikától mentes munkájában részesítsék védelemben*. (Taps a jobboldalon.)

A miniszterelnök válasza

Most Darányi Kálmán miniszterelnök emelkedik szólásra, hogy válaszoljon Mojzes János és Szeder János MOVE-interpellációjára. Azzal kezdi, hogy a két interpelláció különböző szempontból bírálta a MOVE tevékenységét, de mindketten egyetértően abban hogy a *MOVE-ra szükség van*. A MOVE hazafias tevékenységet fejt ki. (Úgy van! a jobboldalon.)

Mojzes János: Csak Marton Bélára nincs ott semmi szükség!

Darányi Kálmán miniszterelnök: Szükség van arra, hogy a nemzeti társadalom hazafias alapon megszerveztessék. Eppen ezért nem tennék kifogást az ellen, hogy a MOVE szervezi a társadalmat. Ezt szívesen látom. (Nagy taps a túloldalon.) Olyan egyesületek, amelyek nem politikai testületek, politikai tevékenységet természetesen nem fejthetnek ki.

Most az ellenzék helyesel és tapsol, aztán a jobboldal is átveszi, az is tapsol, a leghesebben Marion Béla.

Darányi Kálmán miniszterelnök: Nekem, aki felelős állásban vagyok és ezidőszent a belügyminiszteri teendőket is ellátom, kötelességem bármely egyesület működését felülvizsgálni és a törvényes intézkedéseket megtenni.

Mojzes János képviselő úr szerint vannak olyan tünetek, amelyek azt mutatják, hogy a MOVE politikai tevékenységet fejt ki. Szeder János képviselő úr ezt tagadja. Sajnálom, Mojzes János képviselő úr felszólalásában semmi olyan konkrétumot nem találok...

Felkiáltások a szélsőjobboldalról: Ez az igazság!

Darányi Kálmán miniszterelnök: ... amely miatt állást kellene foglalom. A képviselő úr

hivatkozott arra, hogy közigazgatási tisztviselők is részt vesznek a MOVE szervezkedésében. Megemlítette, hogy ilyesmi előfordult Bács-Bodrog megyében. Megkérdezte, adott-e a kormány utasítást arra, hogy közigazgatási tisztviselők részt vegyenek a MOVE szervezkedésében? Határozottan ki kell jelentenem, hogy ilyen utasítást nem adott a kormány. Illegitim utasításról sincs szó. Sajnos, ezek után nem vagyok abban a helyzetben, hogy több szót vesztgessen erre.

A közigazgatási tisztviselők, mint ilyenek, nem lehetnek a MOVE tagjai, de minden magyar állampolgárt, így minden magyar közigazgatási tisztviselőt is megillet az a jog, hogy az egyesület tagja lehessen. Csak az a kérdés, hogy összekeverik-e a MOVE-tagságot a párttagsággal? Ha ilyen eset fordulna elő, megvizsgálom, ha mulasztás vagy szabálytalanság történik, eljárak. (Helyeslés a jobboldalon.)

— Mojzes képviselőtársam arról is szö, hogy egyes hatóságok és közegek pártpolitikai magatartást tanúsítanak. Ha erre vonatkozó gyanú alaposak, akkor kérem azokat elém terjeszteni, de ha nem, akkor az ilyen gyanúsítást a leghatározottabban visszautasítom. (Taps a jobboldalon.) Vannak alakulatok, amelyeknek megvannak a maguk törvényes kötelességeik.

— A kötelességük közé tartozik, hogy politikával nem foglalkozhassanak. Amennyiben bármely közege részéről ilyen tekintetben mulasztás, vagy hiba követetnének el, azonnal és a legszigorúbban meg fogom azt tolni. (Taps és helyeslés a Ház minden oldalán.) Kérem válaszomnak

Számos női bajnál végtelen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorral félpohányi természetes Ferenc József keserűvíz azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Az orvosok ajánlják.

Influenzánál
ASPIRIN
TABLETTÁK

mindkét képviselő úr által leendő tudomásulvételét.

A miniszterelnök nagy taps közben ül le.

Mojzes fülsiketítő zajban újra beszél

A jobboldalon nagy mozgás támad, amikor szólásra emelkedik Mojzes János, hogy viszonzóválaszt elmondja.

— A MOVE-nak egyik ülésén sem vettem részt — kezdi felszólalását. — Ki kell jelentenem, hogy a MOVE-ban titkos célt szolgáló szervezkedések...

Idáig jutott Mojzes beszédében, amikor a jobboldalon fülsiketítő lárma tört ki. Olyan hangzavar keletkezett, amilyenre még nem igen volt példa ebben az ülészakban.

— Honnan veszi ezeket? — süvít Balogh Gábor hangja.

— Bizonyítani! Bizonyítani! — kiáltják kórusban a jobboldalról. Ne gyanúsítsan!

Az elnök hosszasán csenget, de csak

Göbbels könyve a MOVE-ban

Mojzes János kénytelen fokról-fokra emelni a hangját.

— Sárospatakról itt van egy levél. Emléklapos főhadnagy, vitéz írta. Észereint a lövészparancsnok előírása szerint minden csütörtökön összejövelesek vannak, amelyeken sorozatos előadásokat tartanak. A sport mellett — írja a főhadnagy — nagy szerep jut a politikának. (Viharos ellentmondások a jobboldalról.) Göbbels könyve nyomán a nemzeti szocializmusról tartanak előadásokat.

Erre példátlan vihar tör ki. A baloldali képviselők a padokat verik, a jobboldalon egyesek felemelkednek a helyükről, úgy kiáltoznak át. A hangzavarban elvesznek az egyes mondatok. Mojzes János nem tudja folytatni beszédét. Az elnök hiába rázza a csengőt, felborul minden rend.

Dulin Jenő hangja átsüvít a lárman: «Mi köze Göbbelsnek a MOVE-hoz?»

Lopott pénzek?

Rassay Károly: Sajtójukra lopott pénzeket használtak fel.

A miniszterelnök mögött ülő Tahy László miniszterelnökségi államtitkár félig felemelkedik helyéről és kipirultan kiáltja Rassay Károly felé:

— Lopott pénzekről tetszett beszélni!

Tomboló lárma a Ház minden oldalán.

Rassay Károly szintén felemelkedik félig a helyéről és úgy kiáltja vissza:

— Igenis, az adófizetők pénzéből...

— többet nem lehet érteni, mit mond. Tahy László államtitkár: Nem így van! Nem így van!

Rassay Károly: Nem voltak megszavazott pénzek, amelyeket elvettek. (Óriási zaj.)

Peyer Károly: A fővárostól kiereszkolt pénzek is megszavazott pénzek?

Tahy László államtitkár: Csak megszavazott pénzeket használtak fel.

Nagy nehezen lecsillapodik a vihar. Mojzes János folytatja beszédét. Marton Bélához közelálló lapból idéz beszédekét. Marton Béla a MOVE egyes ülésein a hozzá közelálló lap tudósítása szerint a vagyon és jövedelem megosztásáról beszélt, a liberalizmus és a destrukció elleni harcra hívta fel a tagokat. Ezek is politikai kérdések (Zaj.)

Mojzes Jánost azonban nem zavarja

nagynehezen tudja helyreállítani a nyugalmát.

Mojzes János: A MOVE-ban a szervezkedés nagyobb arányokban akkor kezdődött, amikor Marton Béla megszűnt a NEP országos főtitkára lenni. Óriási zaj minden oldalán.

Marton Béla átkiált a baloldalra: Azóta több ráérő időm volt.

Mojzes János: A MOVE-ban állítólag nem foglalkoznak politikai kérdésekkel. Hát íme itt a bizonyíték. Mester Kálmán OTI tisztviselő a NEP bajai lapjában cikket írt, amely szerint az alkotmányvédőket ki kell irtani.

Egyre fokozódó viharos lárma tör ki a Ház minden oldalán. Az elnök már egyre nehezebben tud csendet teremteni.

a vihar és rendületlenül folytatja:

— A MOVE egyik alelnöke, Endre László, a legutóbbi választáson Grigert faja árulójának nevezte. A MOVE-közlönyből nem akarok részleteket olvasni, mert az az egész Ház nevetésébe fulladna. Arról írnak, hogy a Népszövetség bolszevizálódik és a Szovjet 300 millió bolszevikt akar mozgósítani, hogy ezekkel kiirtsa Európát, úgy mint a poloskát a vénasszony az ágyból. (Óriási derűtség a Ház minden oldalán.)

Dulin Jenő: Göbbels! Göbbels!

Nem tartják be a törvényt

Mojzes János: A MOVE-re szükség van, de arra is, hogy a MOVE-t függetlenítsük a pártpolitikától és a pártpolitikusoktól. (Nagy zaj a jobboldalon.)

— Olyan egyének szervezik a MOVE-t, akik eddigi magatartásukkal bebizonyították, hogy nem tartják be a törvényes intézkedéseket. (Óriási zaj a jobboldalon.) Ezt megállapította Kozma volt belügyminiszter úr, aki szerint Marton Béla pártpolitikát vitt a közigazgatásba és egyéb intézményekbe, amelyeknek pedig a pártpolitikához semmi közük nincs.

Marton Béla ekkor magából kikelve, kezéből tölesért formálva a szája előtt, harsogva kiáltja: Nem igaz! Akárki állítja ezt, hazudik!...

Tomboló lárma követte ezt a kijelentést.

Mojzes János: Intézte ezt el Kozma volt belügyminiszter úrral. Kozma tiltakozott az ellen, hogy a MOVE elnöke beleavatkozzék a közigazgatásba és utasítást adjon főispánoknak és főszolgabíráknak. Mi kifogásoljuk, hogy a MOVE élén olyan egyének álljanak...

Tovább nem folytathatta, mert a nagy zaj elnyelte szavait.

Mojzes János: A MOVE élén nem állhat pártpolitikus, különösen olyan nem állhat, aki ellentétben áll az állam jelenlegi törvényes rendjével. Különösen, aki a nyilasokkal kokettál. A miniszterelnök úr is elféltte a nyilaskereszteseket. A MOVE élén olyan egyének állnak, akik alkotmányellenes mozgalmakkal rokon-szenveznek. Amíg Marton a MOVE élén áll, pártom kénytelen lesz harcolni a MOVE ellen. Nem tudjuk,

hogy azokat a lövészeket, akiket a MOVE felszerelt, milyen célra és kik ellen fogják felhasználni. (Óriási zaj.)

Hertelendy Miklós: A haza védelmére.

Mojzes János: Erről nem vagyunk meggyőződve. Közigazgatási alkalmazottakat bűncselekmények elkövetésére használnak fel. (Egyre fokozódó lárma.) Kezembem van három vádirat...

Mojzes János a vádiratokat lobogtatja a kezében, azonban kigyullad a klotür lámpa és az elnök rászól Mojzesre, hogy tovább nem beszélhet. A tomboló lármaiban Mojzes még néhány szót akar szólni, a jobboldalon azonban túlharsogják.

— Elég volt! Elég volt!

Mojzes János: Több érdekes dolgot akarlam még mondani, de hát időm már nem futja. A miniszterelnök úr választát tudomásul veszem.

A cserkész és a lövész

Szeder János állt fel ezután szólásra. Első mondata így hangzik: *Ami a cserkész-szövetségben a cserkész, az a MOVE-ban a lövész.*

A baloldalon nagy derűtség támadt erre a kijelentésre.

— A MOVE országos elnöke kijelentette, hogy a MOVE-ban politika nincs. Ne tévessze meg a nemzetpolitika a baloldalt, ne nevezük ezt pártpolitikának.

Mojzes János: A maguk nemzet-

Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál reggel felkeléskor már egy negyed pohár természetes Perene József keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Orvosok ajánlják.

politikája pártpolitika.

Szeder János: A nemzetpolitikával foglalkozni kell. A kisgazdapárt lánd-sát tör a diktatúra ellen. Akkor miért-kéri a belügyminisztert, hogy nevezzen ki a MOVE élére más elnököt?

Miért kéri a kormányzatot, hogy szóljon bele egy teljesen független testület működésébe. Nem törődünk azzal, hogy maguk mit beszélnek, nem törődünk a maguk indítványával, hogy ki legyen az elnök. (Zaj.)

Mojzes János: Mindenki lehet elnök, csak Marton nem, aki már a NEP-ben is kompromittálva van.

Szeder János: Nem lehet ráerőszakolni a MOVE-re a független kisgazdapárt kívánságait.

Mojzes János: *Nekünk is lesznek majd lövészeink.* A választás során csendöröket hoztak ellenem. Ezentúl lövészeket fognak hozni. A törvénytisztelőből levizsgáztak a MOVE vezetői.

Szeder János tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

A Ház ugyancsak tudomásul veszi és ezzel véget ér az ülés. (Eber Antal ugyanis törölte interpellációját.)

A Ház legközelebbi ülése holnap, napirenden az ajánlási reformról szóló javaslat folytatálagos tárgyalásával.

A miniszterelnök is résztvesz Karafiáth ünnepélyes beiktatásán

Ma délután ünnepélyes külsőségek között iktatják be Karafiáth Jenőt Budapest főpolgármesteri székébe. Első ízben történik, hogy miniszterviszít ember kerül a főpolgármesteri pozícióba.

A főpolgármesteri installációk mindig ünnepélyes külsőségek között játszódik le, most azonban olyan beiktatásra készülnek, amilyenre eddig még nem volt példa. Maga Darányi Kálmán miniszterelnök bejelentette, hogy részt akar venni az installáción.

Ugyancsak kifejezte ezt a szándékát Bornem'sza Géza kereskedelem-és iparügyi miniszter, Ivády Béla, a NEP elnöke. Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke. Mikecz Ödön belügyi államtitkár, Preszly Elemér, Pest vármegye főispánja, Tahy László miniszterelnökségi államtitkár és Tasnády-Nagy András kultúrminiszteri államtitkár. Az ülésteremben a tanácsnoki székek elő karosszékeit helyeznek, a kormány tagjai és az előkelőségek ezeken foglalnak majd helyet.

az előkelőségek ezeken foglalnak majd helyet.

Várospolitikai körökben nagy érdeklődéssel beszéltek ezekről a dolgokról, mert a közigazgatás terében a törvényhatósági tanács ülésén tulajdonképpen csak bizottsági tagok vehetnek részt, viszont sem a kormány tagjai, sem az államtitkárok és egyéb megjelenő közéleti előkelőségek nem tagjai a főváros törvényhatóságának.

Mondják, hogy volt már eset, amikor a törvényhatósági bizottság ünnepélyes közgyűlésén résztvevő nem-bizottsági tag is. Annakidején, amikor Rothermere lord tiszteletére a főváros rendkívüli közgyűlést tartott, az ülésteremben megjelent Harmsworth, Rothermere lord fia, aki szintén a tanácsnoki székek előtt elhelyezett karosszékekben foglalt helyet és nemcsak, hogy résztvevett az ünnepségen, hanem angolnyelvű felszólalást is tartott.

AZ EST-IBUSZ husvétii cserevonatai

M N B 570. 577 581 582 sz eng

I. különvonat	Husvétii ünneppek	Rómában	Firenze - Napoli - Padova megtekintésével. 1937 március 21-31.
II. különvonat	Üdülés	Taorminában	Firenze - Róma - Napoli megtekintésével 1937 március 21 - április 5
Üdülés az		olasz Rivierán	(San Remo, Ospedaletti, Bordighera.) 1937 március 21 - április 5
Üdülés		Cadenabbiában	Como-i tó, Milano megtekintésével. 1937 március 21 - április 5
III különvonat	Husvétii	Abbaziában és Lauranában	1937 március 21-31-ig, illetve április 5-ig.
IV különvonat	Husvétii	Dalmát tengerparton	Spalato, Ragusa - 1937 március 21-31.

Részvételi díjak: **127,- P-161**

Felvilágosítás és jelentkezés

Az Est Utazási és Kéne.jegyirodája
VII., Erzsébet körút 18-20.

IBUSZ-MAV Hiv. Kéne.jegyiroda
V., Vigadó tér 2.

ERÉNYI NÁNDOR MEGHALT

Erényi Nándor ma délben 12 órakor meghalt.

Tizenöt esztendő óta dolgozunk egy szobában. Az asztalon még katonás rendben sorakozik az írómappa, a tintatartó, itatós, hamutálca, olló és kéziratpapír... Ők még nem tudják, hogy szeretett gazdájuk, Erényi Nándor búcsú nélkül távozott tőlük, nem tudják, hogy a másik asztalon könyves szemekkel és akadozó mondatokban nekrológot kopogtat a szobatárs, tanítvány és jóbarát.

Tizenöt esztendőn keresztül több időt töltöttünk együtt egymással, mint egy modern házaspár. Ismertük egymás látogatását, hallgattuk egymás telefonbeszélgetéseit, elmondtuk egymásnak örömeinket, elsírtuk a bánatunkat. Másfél évtized alatt megtanultam, hogy ki az Erényi Nándor és most megpróbálom leírni azzal a hívős objektivitással, amelyet csak ő tudott művészi tökélyre emelni.

A legműveltebb ember volt. Nem fitogtatta a tudását, de kölesönadta nekünk, ha szükség volt rá.

Az íróművészet mestere volt. Egyetlen pongyola sort soha le nem írt. A magasabbrendű stílus igazi próféta, a magyar nyelv szerelmese volt, aki a legegyszerűbb napihírt is olyan gondjal vetette papírra, mint más életének remekművét.

A legőszintébb ember volt. Ki nem mondott egy valótlan szót abban a színház birodalmában, abban a világban, ahol komoly férfiaknak magas gázsit fizetnek azért, hogy dán királyfinak hazudják magukat.

A legigazságosabb ember volt. Szörnyen bántotta minden igaztalan dolgot, még ha nem is volt hozzá köze. Bosszankodni tudott a másokat ért méltánytalanságon. Talán elmondhatom ezt a kis epizódot: Néhány évvel ezelőtt hamutartót helyeztem az asztalára. Ez volt rányomtatva: »Mensch, ärgere dich nicht!« Igazi, tényszeres-talpas német vicc. Ettől kezdve, amikor valamiért haragudni akart, kacintva ránézett a bécsi bölcsességre és mosolyogva mondta: »Neki van igaza, de azért én mégis bosszankodom!«

A legelegánsabb ember volt. Avagy ki látta valaha is Erényi Nándort másképpen, mintha skatulyából húzták volna ki.

A legjobb ember volt. De nagyjúri zárkóztatása mintha restelne volna ezt az emberi gyengeséget és évtizedeken keresztül csak titokban segített mindenkin, aki ügyes-bajos dolgában hozzá fordult.

A legbőlcsebb ember volt. »Színházpápa« nevezték a művészvilágban és »magyar királyi kúriának«, mert amit kiejtett a száján, azt vitatkozás nélkül fogadta el mindenki.

A legzárkózottabb ember volt. Magas kitüntetésnek számított a barátsága, mert ő, a »savoir vivre« nagy művésze, kényes ízléssel válogatta meg, hogy kiket fogad szeretetében.

A legjobb barátját Miklós Andornak hívták. Tizenöt esztendőn keresztül minden áldott napon pontosan negyedtizenkét órakor találkoztak ebben a szobában és megbeszéltek az eseményeket. Erényi Nándor a leg-

megbízhatóbb ember volt. Negyvennyolc óráig tusázott a halál angyalával, de pontosan negyedtizenkét órakor jelentkezett főnökénél és barátjánál a mennyei szerkesztőségben...

Stella Adorján

Élete és halála

Erényi Nándor 1879-ben született Sátoraljaújhelyen, tehát 58 esztendősen korában hunyt el. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd felkerült

Budapestre, ahol jogot hallgatott. Már ifjú korában szeretettel és tehetséggel foglalkozott újságírással. Hosszabb külföldi tanulmányutat tett, a nyugati országokat látogatta, majd a Pesti Napló-hoz került, itt feltűnést keltett egyéni hangú kritikáival, nagy műveltségével és páratlan művészi ízlésével. 1910-ben a Magyar Színpad című színházi napilap felelős szerkesztője lett. Az Est megalakulása után rövidesen a lap munkatársa volt és annak kötetében dolgozott váratlanul bekövetkezett haláláig.

Mult év novemberében kezdett betegeskedni Erényi Nándor. Gennyes torokgyulladás támadta meg, majd súlyos orbáncot kapott. Állapota később javult és ő lelkiismeretesen tovább dolgozott. Pompás szervezete

már-már győzedelmeskedett, amikor új ellenség tűnt fel: neuralgiás fejfájás rohanta meg szervezetét. A mult kedden jelentkezett a Parkszanatóriumban, ahol több konziliumot tartottak betegágyánál. A legkiválóbb orvosprofesszorok keresték a gyógyulás útját, de már nem volt segítség, kétnapos agónia után végezett vele.

Halálát a magyar újságírotársadalom és sok jóbarát gyászolja, de elsősorban özvegye, aki megható önfeláldozással ápolta és két fia: Erényi László fővárosi tisztviselő és Erényi András, az Athenaeum cégvezetője.

A magyar újságírást nagy halottját péntek délután fél 4 órakor kísérik utolsó útjára a kerepesi temetőben.

Újabb letartóztatások Ukrajnában

A vád: Trockijista összeesküvés

Párizs, február 17.

A Matin varsói értesülése szerint a szovjethatóságok Ukrajnában újabb letartóztatásokat rendeltek el. A letartóztatottak között van Jakovszkij, a charkovi kémiai üzem igazgatója, Zelesni, a kievi kom-

munista ifjúsági szervezet főtájkára és Andrejev, a kommunista párt helyi végrehajtóbizottságának titkára. Valamennyit Trockijista összeesküvéssel vádolják. Petrusanskij kievi helyettes polgármestert deportáltak.

Érdekes vita az ülés után Tahy államtitkár és Rassay között a kormánylapok szubvenciójáról

Amikor Bobory elnök bezárta a Ház mai ülését, a vihar az ülés bezárása után sem hagyott alább. A képviselők ugyanis csoportokba verődve tárgyalták az izgalmas ülés eseményeit.

Tahy László is felkelt a helyéről, odament Rassay Károlyhoz, aki körül egy kis csoport hallgatta fejtegetéseit.

— Mondtál valamit a sajtóalapról, erős volt amit mondtál — jelentette ki Tahy László.

Rassay: (hangosan, hogy mindenki hallja): Kifejezésem tényleg túlságosan erős volt. Ha figyelmeztetnek volna, elnézést kértem volna a Háztól.

— A lényeg az, hogy meg nem szavazott pénzeket, a polgárság pénzét, a kormánylapok támogatására fordították.

(Moizes János beszéde közben ugyanis a nagy viharban Rassay Károly Tahy László felé fordulva a sajtóalapról beszélt. Erről beszélt Tahy László Rassay Károlyval.)

Tahy László: Ezt a pénzt megszavazták.

Rassay Károly: 650.000 pengőt megszavazták, de nem 1.300.000-et, amit elközlöttetek.

Tahy László: Erre is felmentést kaptunk utólag.

Rassay Károly: A fővárostól és a vállalatoktól felvett pénz elközlésére nem kaptatok sem felhatalmazást, sem felmentést.

Gróf Esterházy Móric is odalépett a csoporthoz és mindhármán halk beszélgetésbe mélyedtek, majd Rassay hangja feleasant:

— Hogy jövök én ahhoz, hogy a karkarapénzt az én fejemhez és általában

a liberális lapok fejéhez vágják, amikor ilyen pénzből öt lap fújja a kormány dicőségét.

— En ezt számtalanszor megmondtam négyüléseken, számtalanszor meg is írtam, miért nem állítanak bíróság elé? Miért nem hallgatnak ki? Miért nem leszek vádlott? Kihallgattak tanukat, például excellenciát is? — fordult Tahy László felé.

— És mit kérdeznél tőlem?

— Ezt csak bízd rám! — felelte Rassay.

Darányi Kálmán miniszterelnök Bornemisza Géza kereskedelmi miniszterrel beszélget, a háttérben Mikecz Ödön áll. Darányi Tahy Lászlóra vár. Mikecz hozzászól, hogy elhívja Tahyt. Tahy odamegy a miniszterelnökhöz, Mikecz maradt ott Rassayval és Rassay neki is elmondja, hogy szívesen állna a bíróság elé.

— A sajtóalap diszkrecionális alap — mondotta Mikecz Ödön — a bíróság nem szólhat bele.

— Kiváló belügyi szakértő lehet excellenciád, — mondotta Rassay — ezt előlegezem, de monddon le a belügyi államtitkárságról és tárgyaljuk meg ezt az ügyet a bíróság előtt.

Ezután a nagy vihar utójátéka is véget ért és a képviselők elhagyták az üléstermet.

Április elején mondja el Fabinyi pénzügyi expozéját

Ma délelőtt a Házban Darányi Kálmán miniszterelnök dolgozószobájában fogadta báró Vay Lászlót, a földművelésügyi minisztérium új adminisztratív államtitkárát, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Utána Marschall Ferenc államtitkárrel tárgyalott. Később Sztranyavszky Sándor házelnök kereste fel a miniszterelnököt. A Ház elnökével folytatott megbeszélés mintegy félóra hosszat tartott. Utána Sztranyavszky Sándor házelnök a következőket mondotta:

— Megbeszéltek a miniszterelnök úrral a képviselőház legközelebbi munkaprogramját. Az ajánlasi reform tárgyalása után kisebb belügyi és igazságügyi javaslatok következnek a költségvetésig.

Ertesülésünk szerint a költségvetést közvetlenül húsvét után nyújtja be Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter. Március 19-én kezdődik a Ház húsvét szünete, amely két hétig tart. Április első napjaiban, 3-ika táján mondja el expozéját Fabinyi pénzügyminiszter.

A pénzügyi bizottság körülbelül két hétig tárgyalja a költségvetést, amelynek plenáris vitájára ilyenformán április második felében már sor kerülhet. A kormány maga is siettetni a költségvetési vitát, hogy az alkotmányjogi javaslatok tárgyalása május végén megkezdhető legyen.

Hármas kivégzés Olaszországban

Róma, február 17.

Reggio di Calabria mellett ma kivégezték azt a három egyént, akiket kettős gyilkosság miatt ítéltek halálra.

Özvegy Erényi Nándorné úgy a maga, mint fia László és András, a megboldogult édesanyja özvegy dr. Erényi Jakabné és fivére Erényi Ervin (San-Francisco) nevében szomorodott szívvel tudatja, hogy férje

Erényi Nándor

hirnapló, Az Est fõmunkatársa

február hó 17-én délben visszaadta nemes lelkét az Úrnak.

A megboldogult földi maradványait pénteken, február 19-én délután 1/4 órakor helyezük örök nyugalomra a kerepesi úti temetőben.

x A gyakran visszatérõ fejfájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszûnik, ha naponként reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés elõtt is egy-egy felpohárynyi természetes »Ferenc József« keserûvizet iszunk. Orvosok ajánlják.